

SANT MIQUEL DEL PLA: UNA REALITAT

Durant aquests darrers mesos, el nom de Sant Miquel del Pla ha format part de la vida quotidiana de molts de nosaltres, membres de la Germandat.

Molts han estat els esforços i temps dedicats per aconseguir reeixir finalment el somni que molts altres ja havien tingut. Ens referim, òbviament, a la cessió i inici dels treballs de consolidació i adequació de l'església de Sant Miquel del Pla.

En els últims Butlletins Informatius de la Germandat, així com per mitjà de la premsa local, s'ha anat donant publicitat a l'inici del projecte de restauració i demés treballs en la referida església, tanmateix és probable que en part siguin desconegudes les diferents vicissituds de l'església, viscudes en aquest aspecte, en el decurs dels darrers 50 anys.

La idea d'habilitar l'església de Sant Miquel com a lloc per a guardar els misteris, com dèiem, no es nova, ben al contrari, ha estat una pretensió que ve d'antic. Tot just acabada la guerra civil, l'any 1939, l'edifici va ésser ofertat a la nostra Germandat a l'objecte de col·laborar amb la seva restauració ja que havia estat destruït i convertit amb estable. En aquells moments, la Junta Directiva de l'Entitat va considerar que no era convenient assumir aquella iniciativa.

Posteriorment, es van produir noves temptatives, situant-nos en el mes de gener de 1949, en el qual, la Germandat del Sant Ecce-Homo, com a conseqüència del fet d'haver de treure el seu misteri de l'església dels Sants Reis, més coneguda com de Sant Agustí, per tal de facilitar la reconstrucció de tots els altars, va iniciar un seguit d'actuacions que finalment no reeixiren, segons consta en el seu Llibre d'Actes (8.03.49), *«las escasas dimensiones de la puerta de la iglesia de San Miguel harán imposible internar el paso en ella»*.

Pel Llibre d'Actes de l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa de Tarragona, tenim coneixement de què en el mes de març de 1956, la Il·ltre. Confraria de Sant Magí Màrtir de Barcelona i la Congregació del Venerat Cos de Jesucrist en el Descendiment de la Creu, varen rebre un escrit de la R. i V. Congregació de la Puríssima Sang, en el qual se'ls notificava la necessitat de trobar un altre lloc on guardar els seus misteris, ja que calia fer obres a l'església de Natzaret (entre elles l'enrajolat). Aquesta situació va fer considerar la possibilitat de deixar-los en Sant Miquel, prèvia realització de diverses reformes del gàlib de la porta d'accés.

Els Maginets, indicaren que no hi havia cap inconvenient en fer-se càrrec de la tercera part de les despeses de les obres. El Descendiment, va declarar que no disposaven de fons suficients en aquells moments per atendre el pagament de la part que els corresponia i menys tenint en compte que encara restava pendent de pagament part del seu misteri. La Germandat del Sant Ecce-Homo, que també havia mostrat el seu interès en anar a Sant Miquel, va manifestar que per a ells tampoc era un bon moment econòmic per a fer front a la part que els pertocava, davant de les diferents reformes projectades en el seu misteri, indicant que seguirien guardant-lo en la capella de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla. Davant d'aquesta situació, no es produí cap canvi, continuant tots ells en el mateix lloc on inicialment eren ubicats després d'haver-se realitzat d'altres gestions per trobar llocs alternatius com podia ser l'antic convent de les Monges de la Presentació, conegudes popularment pel nom de «franceses» o de les «teules», per la forma de la toca del seu hàbit. L'esmentat convent era situat al carrer d'en Santian, i poc després es convertí en caserna de la Policia Armada.

L'any 1957, novament es torna a plantejar el projecte, aquesta vegada amb més entusiasme que la darrera, tanmateix, tampoc s'arribà a la definitiva consecució. Com a conseqüència de determinades obres en l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla que afectaven també a la capella, la Germandat del Sant Ecce-Homo es va veure obligada a cercar un nou lloc on preservar el seu misteri. L'empresa, un altre cop torna a fer-se participativa intervenint també, la Congregació del Descendiment i la Confraria dels Maginets. Es realitza un pressupost basat

majoritàriament en l'elevació i ampliació de la porta per un valor de 20.000.- ptes., demanant-se a la vegada un altre a l'industrial Sr. Figuerola de tots aquells elements que calgués fer de fusta (nou bastiment i porta). Paral·lelament, es duen a terme diferents entrevistes amb membres de la Cúria Diocesana, especialment amb el Dr. Vives aleshores Vicari General i Director de l'Arxiconfraria de les Filles de Maria, col·lectiu establert des de feia molts anys en aquell temple. Davant d'algunes dificultats sorgides, s'utilitza com a interlocutor amb la Cúria, el Cardenal i Arquebisbe, Dr. Benjamin de Arriba y Castro. El diàleg, davant la imposició de diverses obres per part de la Cúria, no va prosperar, resultant fallida la nova temptativa. Tots els misteris restaren en el seu lloc tret el pas de l'Ecce-Homo, que es va dipositar en l'església de Natzaret.

El mes de maig de 1972, comencen noves gestions per aconseguir la instal·lació dels misteris en l'església de Sant Miquel del Pla. En aquesta ocasió és la nostra Germandat la promotora de la iniciativa amb motiu de determinades dificultats plantejades amb el lloguer que abonava l'arrendatari al propietari (l'Entitat era sots-arrendatària) del local situat al carrer de les Escrivanies Velles. En el sí de la Junta Directiva, es va designar una comissió per portar a terme les gestions necessàries per tal finalitat, integrada pel President, En Pere Lloret; el Consiliari, Mn. Xavier Ricomà i els directius En Ferran Assamà, En Ramon Biosca i En Ramon Fortuny.

La negociació amb l'Autoritat eclesiàstica va ésser molt llarga i bàsicament fou el Consiliari qui la conduí en nom de la Germandat. El 29 de març de 1973, es dictà l'oportú Decret per part del Vicari Episcopal de la Zona, mitjançant el qual s'establia l'obligació de subscriure un contracte per regular i documentar la nova situació que es creava. Per part dels altres membres de la comissió, especialment Ramon Biosca, es varen fer les medicions, estudis tècnics, plànols i projecte d'ampliació i elevació de la porta de l'església que dona a la placeta de Sant Miquel. El projecte redactat, passà a informe de la Comissió d'Art de la Delegació Provincial del Ministeri de Cultura, sent definitivament aprovat, després d'algunes vicissituds, el mes de novembre del mateix any, sol·licitant-se acte seguit l'oportú permís municipal d'obres. Mentrestant, Mn. Ricomà, atès el que s'havia establert en el ja mencionat Decret redactà l'esborrany del contracte a subscriure que, una vegada acceptat per les parts se signà el 20 de desembre de 1973, intervenint en representació de l'Arquebisbat, el Sr. Vicari Episcopal, Mn. Josep Martí i Aixalà, i per part de la Germandat el Vice-President, En Ferran Assamà, i el Consiliari, Mn. Xavier Ricomà.

Entre d'altres coses, el document signat establia que la Germandat podia deixar el seus tres misteris en l'interior de l'església, si bé, sense cap obligació per part de l'Arquebisbat; que amb un any d'anticipació, podia ser demanada la retirada dels misteris a la vegada que l'Entitat, en cap cas, podria acreditar drets de cap mena. La distribució dels misteris dins del temple, hauria de ser tractada amb l'Arxiconfraria de les Filles de Maria sota la inspecció de l'Arquebisbat.

Com a contrapartida, s'establia que, de comú acord, es fixaria una quantitat en metàl·lic que la Germandat abonaria anyalment a l'Arquebisbat en concepte de despeses de conservació del temple. Aquest primer any quedava eximida de tal obligació en atenció a les obres que devia realitzar al seu càrrec (eixamplament i consolidació de la porta).

Es d'assenyalar que el mes de febrer de 1974, ja es disposava en les arques de la Germandat de la suma de 70.000.- ptes. destinades a les obres, valorades en un import aproximat de 200.000.- ptes. Per qüestions d'índole econòmic i també de caràcter personal, novament quedà ajornada fins l'abril de 1976, en que altra vegada es planteja el tema, demanant-se un nou pressupost de les obres a l'industrial Sr. Manel Farnós i Treig. Tan sols els treballs de paleta, suposaven 260.000.- ptes, això sumat al fet de què els problemes amb l'arrendament del local, viscuts temps enrere, havien estat solucionats, va fer creure més oportú abandonar la idea.

Transcorreguts alguns anys, al desembre de 1983, sota la presidència de l'arquitecte, En Manel-Pau Recasens i Grases, tornar a revifar el propòsit, redactant-se un nou projecte per part d'aquest basat fonamentalment en l'anterior, el del 1972, però amb un tractament més tècnic i acurat. Se sol·licita l'oportuna llicència municipal d'obres, sent aquesta atorgada per la Comissió Municipal Permanent del 23 de juliol de 1984, un cop informada favorablement per la Comissió Tècnica dels Serveis Territorials del Departament de Cultura de la Generalitat a Tarragona que tingué lloc el 21 de juny d'aquell mateix any.

Per una certa manca de convenciment i voluntat en la realització de la iniciativa, a la que s'afegiren dificultats econòmiques, es posposà una vegada més.

A finals de l'any 1986, s'inicien les gestions per tal de fer definitivament realitat la consecució de l'església de Sant Miquel del Pla motivades en gran manera per l'adquisició de l'immoble del carrer de les Escribanies Velles per part del Col·legi d'Enginyers Industrials, com ja s'ha fet referència en la memoranda que es publica en aquest mateix programa i en el tríptic editat per la Germandat.

Després dels lògics contactes amb l'Arquebisbat, començaren les primeres actuacions concretant-se amb l'aixecament d'un plànol de la planta de l'església¹ i amb la realització d'un ampli reportatge fotogràfic² destinats a la confecció de diversos dossiers per l'obtenció d'ajuts econòmics per poder iniciar els treballs previstos.

Fruit de la sol·licitud formulada al Departament de Cultura de la Generalitat, ens fou concedida una subvenció de 700.000.- ptes. que donava un ampli suport al nou document de cessió temporal (30 anys prorrogables) subscrit amb l'Arquebisbat. Per completar l'import total a que ascendia la primera fase de les obres, en Assemblea General Extraordinària convocada per obtenir el vist-i-plau d'aquesta a la gestió desenvolupada per la Directiva i la fixació d'una quota de tipus extraordinari; s'acordà passar al cobrament rebuts per l'import de 1.000 ptes. a tal fi.

Dues han estat les persones que, quasi bé a diari, d'ençà que es donà llum verda al projecte han seguit el procés dels treballs solventant els molts problemes sorgits: llum, aigua, autoritzacions, problemes tècnics derivats d'imprevistos accidentals, etc. etc. Ens referim al President de l'Entitat, Sr. Francesc d'A. Garcia i Segarra i el directiu Sr. Adolf Quetcuti i Carceller. Moltes han estat les hores que han esmerçat i que, ens consta, més d'una nit no han dormit pensant en la problemàtica al·ludida.

També s'ha de fer menció a les tasques dutes a terme durant molts diumenges per part de germans voluntaris³ que han dedicat els seus esforços físics i hores de descans en desenrunar, netejar, picar paraments, etc. contribuint, en certa manera, a un estalvi econòmic amb l'aportació del seu treball.

A hores d'ara, quan la primera fase ja estarà finalitzada, sols ens resta pensar en que Sant Miquel és obra de tots, d'aquells que en d'altres èpoques, sense tants mitjans, ja ho intentaren; dels que actualment hem donat el primer pas per tal de fer realitat allò que es plantejava com un somni; i dels que en un pròxim futur acabaran la tasca iniciada.

Josep-Lluís GRAS i ALCALDE

¹ El plànol fou realitzat per J. Ll. Gras i Alcalde i A. Quetcuti i Carceller amb la col·laboració de J. Alsina i Ximenis, J. Ma Figueras i Ventosa, F. d'A. Garcia i Segarra, J. Sala Clotet, J. Sáez i Millán i A. Ximenis i Rovira.

² Són autors de les fotografies J. Ll. Gras i A. Quetcuti.

³ Més de 20 persones han estat les que periòdicament han col·laborat en els treballs. Els que més assíduament ho han fet són: J. Alsina i Martínez; J. Alsina i Ximenis; E. Ferré i Sagarra; J. Ma Figueras i Ventosa; F. d'A. Garcia i Segarra; J. Ll. Gras i Alcalde; A. Gual i Dols; F. Gual i Miró; E. Guardiola i Osca; J. Mas i Carceller; J. Queralt i Josa; A. Quetcuti i Carceller; J. Sáez i Millán; J. Sala i Clotet.